

Vlaamse theaters, consequent promotie voert in twee talen.

Deze tweetaligheid, als meest specifieke eigenschap van deze stad, is voor decennia een Vlaamse eis geweest, een strijdplan, communautaire springstof. De gemeenschappenkwestie lijkt vandaag over de Brusselse hoofden heen gevoerd te worden. De Greef: "Door de uitschakeling van het FDF op politiek vlak is er een grotere bereidheid tot samenwerking gegroeid, een samenwerking die kan leiden tot een vergrote Brusselse identiteit. I.t.t. de situatie in Vlaanderen die aan haar eigenheid bouwt in een nogal besloten opvatting, groeit er in Brussel een openheid, een internationalisering." Die openheid wordt echter tegengewerkt door de structurele patstelling die Vlaams- en Franstalige organisaties uit elkaar drijft. Op financieel en administratief vlak dient men taalkleur te bekennen, is er geen plaats voor gezamenlijke initiatieven. De samenwerking tussen BKT en Atelier St.Anne b.v. wekte wrevel en onbegrip. Op het terrein is coöperatie echter al lang vanzelfsprekend geworden: theatermensen wisselen moeiteloos van taalrol, de Franstalige pers is meestal erg enthousiast over Vlaamse initiatieven, er worden coproducties opgezet, Franstalige theaters tonen geregeld Vlaams werk, creaties worden opgevolgd, KVS telt voor sommige producties meer dan 10% Franstalige zaalbezetting. Die openheid tussen beide gemeenschappen blijft natuurlijk altijd minimaal en occasioneel (Van Vlaanderen meldt nogal wat mensen die afkwamen op *Madame De Sade*, maar afhaakten toen ze hoorden dat er geen ondertitels waren) maar wijst toch op een veranderd klimaat.

Geen infrastructuur voor cultuur

Van oudsher is het theatrale aanbod geconcentreerd in de verschillende grote steden wat in Vlaanderen voor een eeuwige concurrentie gezorgd heeft tussen de theatersteden Gent en Antwerpen. Beide steden hebben daar ook, ter ondersteuning van de theatrale cultuur in de stad, financiële middelen en infrastructuur voor over. In Brussel ontbreekt een culturele reflex, is er vanuit de stede-

lijke overheid zeer weinig aandacht voor het cultureel gebeuren, laat staan een beleid, en ontbreekt dan ook de nodige infrastructuur en financiële inbreng. Het faillissement van de stad Brussel en de saneringsplannen die daarvan een gevolg zijn, voorzien nu in de afstoting van de laatste stedelijke verplichtingen t.o.v. het theater. De KVS dreigt, samen met het Théâtre du Parc, haar dertig miljoen te verliezen die volgens het theaterdecreet door de stad moeten opgebracht worden. Een rampzalige maatregel voor de KVS die het al zonder proportionele subsidie van de provincie (2 i.p.v. 12 milj.) moest stellen en van de stad al minder kreeg dan door het decreet voorzien (30 i.p.v. 36 milj.). Buyl blijft rustig: "We hebben nooit problemen gehad met de stedelijke overheid. Men hield zich strikt aan de afspraken. D.w.z. dat de KVS altijd op gelijke voet behandeld is als het Théâtre du Parc. Die evenwichtspolitiek leidt er natuurlijk toe dat alles hier dubbel kost. Met als gevolg dat ons tweede plateau, het Garagetheater, er nog altijd niet is, en dat het KVS-gebouw in een lamentabele staat verkeert. Hoe de toekomst er zal uitzien is momenteel onduidelijk: zal de stad het saneringsvoorstel uitvoeren? Het zou een gevaarlijk precedent scheppen."

Afbraak

Volgens Wambacq is de stad hoegenaamd niet geïnteresseerd in cultuur. "Dat creëert een grote vrijheid in het werk, de stad bemoeit zich b.v. nooit met de invulling van Mallemunt e.d. Gebrek aan belangstelling betekent echter ook gebrek aan beleid en aan spanningen. De stad biedt b.v. geen mogelijkheden om promotie te voeren voor artistieke evenementen. Maar ze laat wel toe dat overal waar mogelijk, en liefst op de knooppunten van de stad, op de meest brutale wijze commerciële reclame gevoerd wordt. Het stedelijk leefmilieu wordt zo verziekt, terwijl er voor de directe communicatie met de bewoners via socio-culturele affichage gewoon niets voorzien is. Dat tekent de houding tegenover cul-

tuur. Eenzelfde afbraakhouding als tegenover het architecturaal patrimonium trouwens."

Gebrek aan infrastructuur is het werkerend motief in het gevecht om in Brussel theater te maken. Repetitiesalen waar men niet voortdurend plaats moet maken voor de plaatselijke seniorenbijeenkomst, zijn zeldzaam. Ateliers voor de aanmaak en stockage van decors: nauwelijks voorhanden. Degelijk geoutilleerde schouwburgen: de keuze is uiterst beperkt. Een hoofdstedelijk theater dat qua capaciteit en voorzieningen kan vergeleken worden met andere stadstheaters: het is er niet. Antwerpen baadt in een luxe. In Brussel is het zalenpatrimonium te klein, te verouderd, gebrekkig uitgerust. Demeulemeester: "Niet alleen voor de grote spektakels is er geen ruimte, ook voor kleiner experiment ontbreken de nodige voorzieningen. Men wil of kan vanuit de Vlaamse gemeenschap geen extra-inspanningen voor Brussel doen, omdat het dan voor iedereen moet: Tillemans gaat onmiddellijk zwaaien dat er voor hem ook niets gebeurt. In Brussel is het een acuut probleem: het gebrek aan infrastructuur, aan de ontmoetingsplaatsen daarrond, aan een theaterhuis, zet zich ook in negatieve zin af op het artistieke klimaat. Dat verklaart misschien ook het onevenwicht tussen het receptieve en creatieve aanbod in Brussel. Terwijl een hoofdstad toch recht heeft op een aantal eigen gezichten."

Waar is het publiek?

Het Vlaamse publiek in Brussel is een moeilijk definieerbare grootheid. Het is moeilijk aanspreekbaar, omdat het zich verschuilt in een veel grotere anderstalige groep, wat betekent dat een affiche op straat nauwelijks gezien wordt door de groep waarvoor het bedoeld is. Promotie voeren in Brussel vraagt gespecialiseerde technieken en kost veel meer. Het is moeilijk localiseerbaar omdat het publiekspotentieel wijd verspreid is over de 19 gemeenten, de Brusselse rand, de provincie, de forenzen. Van Vlaanderen schat het Brusselse publiek voor het BKT op minder dan 20%, de helft

Links: *Das Schloss*
(De Munt).

Rechts: *Otello*
(De Munt).

